Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz!

SOSYALİST KAMU EMEKÇİLERİ

İşçi Bülteni Özel Sayı 1079

kamuemekcileri@yahoo.com
www.issuu.com/sosyalistkamuemekcileri

Bürokratik-icazetçi çizgiyi aşmak için taban inisiyatiflerini yaratalım!

Devrimci temellerde yenilenme ihtiyacı ve KESK genel kurulları

"Dün olduğu gibi bugün de kamu emekçileri hareketinin temel sorunu önderlik sorunudur. Önderlik sorunu çözümlenemedikçe sendikalarımız ile emekçiler arasındaki mesafe daha da açılacak, KESK ve bağlı sendikalar güç kaybetmeye devam edecek, sermayenin saldırıları hayat bulacaktır. Önderlik sorunu ise yalnızca dar anlamı ile "sendika yönetimlerinin dönüştürülmesi-değiştirilmesi"ne indirgenemez. Özünde bu, işin belirleyici değil, tali yanıdır. Önderlik sorunu reformcu sendikal-siyasal gruplar tarafından bu dar kapsamı ile ele alınmakta, böyle olduğu ölçüde de ***"yönetim kademelerinde temsil edilme"****ye indirgenmiş ve genel kurul süreçlerini de* ***"yönetim belirleme aritmetiğine"*** *dönüştüren bir dar pratikçiliği bizlere dayatmaktadırlar. Önderlik sorunu her şeyden önce bir sendikal çizgi sorunudur. Geniş anlamı ile sendikal çizgi, sendikalara bakışta, mücadele ve eylem biçimleri karşısındaki tutumda, sendika-siyaset ilişkisinin ele alınışında, düzen karşısındaki konumlanışta kendisini ortaya koyar. Önderlik sorununun bir başka boyutunu ise sendikal çizgi ile diyalektik bir bütünlük içinde sendikal işleyiş sorunu oluşturmaktadır. Sendikal işleyiş kavramı, üye-sendika ilişkisinde, yönetim ve karar mekanizmalarının işleyiş biçiminde ifadesini bulmaktadır."*

KESK ve bağlı sendikaların üç yıl önce gerçekleştirdikleri genel kurullar öncesinde, 2010 Kasım ayı içerisinde çıkarmış olduğumuz ***"KESK'te Genel Kurullar Süreci ve Sosyalist Kamu Emekçileri'nin Temel Mücadele İlkeleri"*** başlıklı broşürde dile getirdiğimiz tespitler bugün de geçerliliğini koruyor. Bu üç yıllık dönem içerisinde KESK ve bağlı sendikaların güç kaybı durdurulamamış, sermaye iktidarının işçi sınıfı ve kamu emekçilerine dönük kapsamlı saldırıları hayat bulmaya devam etmiştir. Emekçi yığınların devrimci eylemi yerine parlamento zemininde siyaset üretmeyi; kitlelerin demokratik hak ve özgürlükler uğruna fiili mücadelesini örgütlemek yerine düzeni kendi içinde demokratikleştirmeyi bir çizgi haline getiren Türkiye solunun reformist kesimleri, hakim oldukları kitle örgütlerinde de bürokratik-icazetçi çizginin taşıyıcıları olmuşlardır. "Hak verilmez alınır" söyleminde ifadesini bulan fiili-meşru mücadele çizgisinin yerini, uzun yıllardır, reformist solun siyasal yönelimlerine paralel olarak, günübirlik eylem biçimlerine dayalı protestocu, bürokratik ve icazetçi çizgi almış, son üç yıllık dönemde ise bu tablo değişmemiştir.

Geride bıraktığımız son üç yıllık döneme damgasını vuran ise 2013 yılının Mayıs ayı sonunda patlayan ve Haziran Direnişi olarak tarihe geçen halk hareketi oldu. Bu aynı dönem, bir yandan kapitalist dünya düzeninin gittikçe derinleşen bunalımlarına, emperyalist müdahalelere, emperyalist-kapitalist devletler arasındaki rekabetin büyümesine ve gerilimlere, sosyal yıkım saldırılarının büyümesine, ama öte yandan da, kitle hareketlerine, sosyal patlamalara ve ayaklanmalara sahne oldu. Bu ve burada sayamayacağımız bir dizi gelişme, emperyalist-kapitalist dünyanın "bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemi" içerisinde olduğunu

gösterdi. Gerek dünya ölçeğinde yaşanan gelişmeler ve gerekse de Haziran Direnişi bu gerçeğe işaret ederken, bu tarihsel gelişimin tersine, dünya ve Türkiye solunun büyük bir bölümünü oluşturan reformcu sol hareketin "anayasalcı" ve "parlamentocu" siyasal çizgisi daha da derinleşti. Burjuva siyasal yaşamın içerisinde siyaset üreten, ümitlerini ve gelecek tezahürünü parlamenter yaşama endekslemiş, düzeni kendi içerisinde demokratikleştirmeyi(!) eksen alan bir siyasal strateji ile kitle hareketlerine önderlik edilemeyeceğini bizzat Haziran günleri, gündelik yaşamın acımasız pratiği ile bir kez daha gösterdi.

KESK'in ve reformist solun Haziran sınavı

Haziran Direnişi, onyıllardır uygulanan ve AKP'nin 11 yıllık iktidarı boyunca da pervasızca devam ettirdiği sosyal yıkım saldırılarından kent yaşamının hoyratça yağmalanmasına, Alevilerin ve kadınların aşağılanmasından gençliğin geleceksizliğe mahkum edilmesine, toplumun yaşam biçimine dönük kaba müdahalelerden dinsel yaşam dayatmalarına, hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasından polis devleti uygulamalarına kadar geniş bir yelpazede biriken tepki ve öfkenin açığa çıkmasıydı. Toplumun alt ve orta katmanlarında mayalanan tepki ve öfkeyi "AKP ve hükümet karşıtlığı" ekseninde buluşturan Haziran Direnişi, beklenmedik bir anda patlak verdi ve beklenmedik biçimde soluklu bir direniş olarak yaşandı.

Kendiliğinden bir patlama olarak gerçekleşen Haziran Direnişi, tepki ve öfkenin ötesine geçerek sınıfsal-sosyal taleplerle ve devrimci bir önderlikle buluşamadan geri çekildi. Milyonların katıldığı ve ülkeyi saran direniş, sol hareket açısından da turnusol işlevi gördü. Haziran Direnişi, Türkiye sol hareketinin emekçilere yakınlığını ve emekçilerin de -*kendiliğinden gelişse bile*- başkaldırı dönemlerinde sola yakınlaştığını gösterdi. Ama bu aynı direniş, reformist solun ufkunun sınırlarını göstermesi bakımından da önemli belirtiler sundu.

Milyonları kucaklayan halk hareketi, daha düne kadar kitleler gözünde meşru görülmeyen taş, sopa ve barikatı meşru birer mücadele araçları haline getirirken, hem çeşitli kanatlarıyla sol harekete ve hem de Kürt hareketine sosyal mücadeleler içerisinde emekçi

kitlelerle buluşmanın olanaklarını sunuyordu. Ne var ki, her ne kadar tabandaki kadroları kitlelerin direnişinde belli ölçülerde geliştirici rol oynasalar da, reformist Kürt hareketi ve Türkiye solunun reformist kesimleri, merkezi politikaları bakımından, hareketle bağlarını devrimci bir zeminde kurma çabasından alabildiğine uzaktı. Denebilir ki milyonlar direnme gücü ve enerjisini, biriktirdikleri öfkeden ve düzenin "marjinal" diye damgalayıp hedef haline getirdiği devrimci hareketlerden alıyordu.

Kürt hareketi ilk başlarda hareketi "ulusalcı" olarak damgalayıp yalpalayan tutumlar geliştirirken, reformist sol hareket ise onu "barışçıl" bir çizgide tutmaya ve "Türkiye'nin demokratikleştirilmesi" çizgisinin bir dayanağı haline getirmeye çalışıyordu. Reformist Kürt hareketi, düzenle girdiği sözde "barış" sürecinin darbeleneceğini düşünürken, Haziran Direnişi, Kürt sorununda gerçek çözümün ancak sosyal mücadeleler içerisinde sağlanabileceğini, farklı milliyetlerden emekçiler arasına örülen milliyetçi-şoven önyargıların bu mücadeleler içerisinde aşılabileceğini gösteriyordu. Kürt hareketinin "barış" çizgisindeki ısrarı sayesindedir ki, AKP iktidarı, milyonların ayağa kalktığı bir dönemde bile "çözüm" adı altındaki -özünde Kürt hareketinin oyalanması ve tasfiyesini amaçlayan- politikasını sürdürebildi. Hareketin yüz binleri kucakladığı kentlerde Kürt emekçiler yüz binlerin arasında yerlerini alsalar da, Kürt hareketinin bütün bir tabanını harekete geçiren bir tutumdan özenle kaçınması, Kürt ve diğer milliyetlerden emekçilerin devrimci bir zeminde buluşmasının olanaklarını zayıflatan bir rol oynadı. Denebilir ki, bu tutumuyla reformist Kürt hareketi tarihsel bir fırsatı heba etmiş oldu.

Hareketin en temel zaafı, işçi sınıfının harekete, örgütlü bir sınıf olarak katılamamış olmasıydı. Bu durum hareketi "AKP karşıtlığı" sınırlarında tutuyor ve sosyal taleplerle bütünleşmesini engelliyordu. Hareket önderlikten yoksundu ve bir ölçüde bu ihtiyacı sol siyasal akımlarla çeşitli kitle örgütlerinin yer aldığı Taksim Dayanışması karşılıyordu. Ne var ki, reformist sol hareketin önemli bir bölümü hareketi sosyal-sınıfsal taleplerle bütünleştirme çizgisinden alabildiğine uzak duruyor ve onu "barışçıl" bir çizgide tutma çabasına girişiyordu. Bazıları "hükümet istifa" dilekçe kampanyalarıyla hareketten düzen içi bir zeminde yararlanma çabasına yönelirken, bazıları da "biz de vurdulu kırdılı şeylere karşıyız" gibi açıklamalarla kitleler gözünde meşrulaşan mücadele araçlarının meşruluğunu sorgulamaya yöneliyordu. Reformist solun *-birkaç istisna dışında-* ortaklaştığı zemin ise Gezi Parkı'ndaki çadırların sökülmesi ve temsili düzeye indirilmesi oluyordu. Hareketin daha ilk günlerinde Taksim Dayanışması içerisinde bu türden geriletici tutumlar alan reformist sol parti ve örgütler, başbakanla yapılan görüşme sonrasında, Gezi Parkı'nda oluşturulan forumların almış olduğu direnme kararına rağmen çadırlarını söküyor ve bunu bir basın açıklaması ile deklare ediyorlardı. AKP iktidarı Gezi Parkı'nın boşaltılmasına dönük saldırı cesaretini, bir yandan kitlelerde oluşturulan beklentinin yarattığı rehavetten, öte yandan da reformist solun bu tutumundan alıyordu.

Kısacası çeşitli parti ve örgütlerde toplanan reformist solun önemli bir bölümünün ufku, Haziran Direnişi'ni "barışçıl" sınırlarda tutma, ondan parlamenter amaçlar doğrultusunda yararlanmanın ötesine geçmiyordu. 4-5 Haziran tarihlerinde grev ve eylemlerle Haziran direnişi ile bütünleşme yönünde olumlu adımlar atan KESK ise yüzbinlerin hala sokakları doldurduğu bir dönemde 17 Haziran'da yapmış olduğu eylemlerde, utanç verici bir tutumla polis barikatlarının önünde basın açıklamaları yaparak eylem alanlarını terk etti.

Bugün KESK'te hakim anlayışlar bu süreci "KESK sınıfta kaldı" gibi söylemlerle tarif ediyorlar. "Sınıfta kalma" deyimi çok duyulan deyimlerden birisi ve çoğu kez "mazur görme" aracı olarak da kullanılıyor. "Haziran

Direnişi'nde KESK sınıfta kalmıştır" dediğinizde hiç kimse itiraz etmeyecektir. Oysa bu sınıfta kalmaların istisnai olmadığını ve özünde KESK'e hakim olan anlayışların siyasal çizgilerinden ileri geldiğini söylediğinizde, "koca" bir reformist bloğu karşınızda bulacağınızdan şüpheniz olmasın. Oysa gerçek tamı tamına budur. Siyasal yaşamda işçi sınıfının devrimci eylemi yerine "parlamentoyu", "devrim" yerine "düzenin demokratikleştirilmesini" koyanlar, sendikal mücadele sahnesinde de fiili meşru mücadele çizgisi yerine protestoculuğu ve icazetçiliği koymaktadırlar.

İCAZETÇİ SENDİKAL ÇİZGİ, KÖKLEŞEN SENDİKAL BÜROKRASİ VE ÖNDERLİK SORUNU

Kamu emekçileri hareketinin temel sorununun önderlik sorunu olduğunu, bu sorunun bir yanının sendikal çizgi sorunu olduğunu, öte yanının ise bununla bütünlük içerisinde sendikal işleyiş sorunu olduğunu söylemiştik. Son üç yıllık dönemde de KESK, kamu emekçileri hareketinin ihtiyaç duyduğu önderliği yaratamamış, KESK ile kamu emekçileri arasındaki bağlar zayıflamaya devam etmiştir. Bürokratik-icazetçi sendikal çizginin kamu emekçileri hareketinde yarattığı tahribatları görmek açısından son üç yıllık dönemi belli yönleriyle ele almak, izlenmesi gereken yolun belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.

A- 2012-2013 toplu sözleşmeleri ve 23 Mayıs grevi

Son üç yıllık dönemde iki toplu sözleşme süreci yaşadık. Bunlardan ilki 2012 yılında gerçekleşti ve 2012-2013 yıllarını kapsadı. Hatırlanacağı gibi 2011 yılında KESK, toplu görüşmelerin yasa değişiklikleri sonrasında "toplu sözleşme" olarak yapılmasını kabul etmiş ve görüşmelerin yasa değişiklikleri sonrasına ertelenmesine onay vermişti. Böylece "toplu görüşme" adı ile gerçekleştirilen orta oyununun "toplu sözleşme" adıyla gerçekleştirilecek olması, KESK'e hakim icazetçi çizgi tarafından da kabul edilmişti. 11 Nisan 2012 tarihinde 4688 sayılı yasada değişiklikler yapılmış, toplu görüşme yerine grev hakkı içermeyen "toplu sözleşme" getirilmişti.

2012 Mayıs ayında yapılan toplu sözleşmelerde hükümetin sefalet zammı dayatması karşısında önemli bir tepki açığa çıkmış, Memur-Sen'in masadaki dilenci tutumu emekçiler nezdinde gözden düşmüş ve kamu emekçileri gözünü KESK'e dikmişti. KESK tabandan gelen basıncın da etkisiyle 23 Mayıs'ta grev çağrısı yapmıştı. Sosyalist Kamu Emekçileri olarak 23 Mayıs grevi öncesinde yapmış olduğumuz ve kamuoyu ile paylaştığımız değerlendirmede şunları söylemiştik:

"23 Mayıs grevinin güçlü geçeceği bugünden söylenebilir. Öyle ki, belli bir mücadele deneyim ve birikimi olan sektörlerde, yoğun bir çalışma ve ön hazırlık süreci olmadan dahi güçlü bir katılımın ortaya çıkacağını söylemek abartı olmaz. Bunun en önemli belirtisi, KESK'in grev kararı sonrasında işyerlerinde oluşan olumlu havadır. Bir başka belirti ise hükümet ile karşı karşıya gelmemeyi bir çizgi haline getirmiş olan ve dahası bizzat AKP desteği ile palazlanan Memur-Sen'in basın açıklamaları yaparak tepki göstermek zorunda kalmış olmasıdır. Aynı durumu Kamu-Sen de yaşamış, 1 Mayıs'ta AKP karşıtı görünmeme adına –öteki gerekçeler olayın esasını oluşturmamaktadır- farklı mitingler yapma yolunu seçen bu konfederasyon, paçayı kurtarma telaşı ile miting kararını iptal ederek KESK'in 23 Mayıs grevini destekleyeceğini açıklamak durumunda kalmıştır." ***('23 Mayıs grevi, birlik sorunu ve görevler' - 20.05.2012)***

23 Mayıs grevi burada söylediklerimizi olduğu gibi doğrulamış, ülke tarihinin en geniş katılımlı grevlerinden biri olarak tarihe geçmiştir. Öyle ki, Memur-Sen'e bağlı kimi sendikalar dahi greve katılma yönünde kararlar almak zorunda kalmıştır *(Grevi örgütleyen ise gerici kontra sendikalar değil, KESK ve bağlı sendikalar olmuştur)*. Yapmış olduğumuz bu değerlendirmede KESK'e önden bir uyarı yapmayı da gerekli görmüş ve değerlendirmenin sonunda şunları

Son üç yıllık dönemde de KESK, kamu emekçileri hareketinin ihtiyaç duyduğu önderliği yaratamamış, KESK ile kamu emekçileri arasındaki bağlar zayıflamaya devam etmiştir. Bürokratik-icazetçi sendikal çizginin kamu emekçileri hareketinde yarattığı tahribatları görmek açısından son üç yıllık dönemi belli yönleriyle ele almak, izlenmesi gereken yolun belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.

söylemiştik:

"Önümüzdeki süreçte en önemli risk bizzat KESK'in mücadele anlayışından ileri gelmektedir. Günübirlik, stratejik plan ve hedeflerden yoksun bir anlayış, doğaldır ki süreçlerin arkasından koşmayı beraberinde getirmektedir. Kuşkusuz süreçler değerlendirilmek ve gözetilmek zorundadır. Ancak emekçi yığınların beklentilerini bir günlük eylemlere sıkıştırmak ve kazanıma odaklanmış bir çizgi izlememek KESK'in kitleler içerisindeki gücünü zayıflatan bir rol oynamaktadır. Bu ise gerici odaklar tarafından beslenen 'ancak bu kadar olabiliyor' gibi bir düşüncenin kitleler içerisinde gelişmesi sonucunu doğurmakta, bilinç bulanıklığını beraberinde getirmektedir. ***Eğer KESK, kendi kuyusunu kazmak istemiyorsa,*** *23 Mayıs sonrasını da planlamak ve Kamu-Sen'in getireceği sınırlamalara takılmadan yönünü çizmek zorundadır. Aksi bir durum kamu emekçilerinin beklentilerini ortada bırakmak anlamına gelecektir."* ***(Adı geçen yazı.)***

Ne var ki KESK'e hakim icazetçi anlayış bu uyarıyı ve tabandan gelen eleştirileri dikkate almamış, Kamu-Sen ile birlikte yaptığı açıklama ile Memur-Sen'e 'hakem kuruluna katılmama' çağrısı yapmış, ancak bu çağrıya bizzat kendisi uymayarak, 23 Mayıs grevini ikinci bir grevle taçlandırmak yerine Kamu Hakem Kurulu'na katılmış ve Memur-Sen'in tutumuna yedeklenmiştir. 23 Mayıs grevi sonrası süreç, KESK'e hakim icazetçi-bürokratik ve reformist çizginin kamu emekçileri hareketini en uygun koşullar altında dahi kötürümleştiren bir rol oynayabileceğini göstermiştir.

"Kısacası KESK en uygun koşullarda 23 Mayıs grevine ve bu grevle özgüven kazanan kamu emekçilerinin mücadele dinamiklerine -ihanet etmiştir demiyoruz- sırtını dönmüş, hakem kurulunu yeni bir grevle karşılamak yerine, gerisin geri Memur-Sen'in kuyruğuna yedeklenmiştir." ***('KESK'e hakim çizginin iflası olarak toplu sözleşme süreci', Sosyalist Kamu Emekçileri broşürü, Ekim 2013, İşçi Bülteni Özel Sayı: 1046)***

Böylece KESK, kamu emekçilerinin kendisine yönelen ilgisini kaybetmiş ve emekçiler nezdinde gözden düşen Memur-Sen'e can simidi olmuştur. Ülke tarihine geçen 23 Mayıs grevi, KESK'e hakim reformist-icazetçi çizgi sayesindedir ki, dönüp dolaşıp kamu emekçileri hareketini zayıflatan bir araca dönüşebilmiştir. 23 Mayıs grevi sonrasında bir yıl boyunca ise KESK neredeyse ortadan kaybolmuştur.

B- Bir iflas tablosu: 2014-2015 toplu sözleşmeleri

2014-2015 dönemini kapsayan toplu sözleşmeler, Memur-Sen'in ihanetçi kimliğinin emekçiler nezdinde açığa çıkmasını sağlarken, KESK'e hakim icazetçi çizginin de iflasını tescilleyen olgulardan biri olmuştur. Denilebilir ki KESK, yasada tarihi belli bir toplu sözleşme için, aylar öncesinden bir program çıkarmak yerine her zamanki alışkanlığı ile

"yumurta kapıya dayanınca" bir tutum belirlemiştir. Saldırı yasalarının meclis gündemine gelmesini beklemeyi bir alışkanlık haline getiren KESK, toplu sözleşmeler söz konusu olduğunda ise görüşme sürecinin başlayacağı dönemleri beklemeyi tercih etmiştir. Bu koşullar altında KESK'in Ankara yürüyüşü çağrısına da kamu emekçileri bir yana, öncü kadrolar dahi riayet etmemiştir. İlgili dönemde yapmış olduğumuz değerlendirmelerde şunları söylemiştik:

"Memur-Sen'in satış sözleşmesini imzalaması ve bunu arsızca "müjde" olarak sunması şaşırtıcı değil. Burada dikkate değer olan, Ağustos başında başlayan ve bir ay sürmesi beklenen görüşme sürecinin, bir haftada ve üstelik KESK ve Kamu-Sen'in bypass edilerek bitirilmesidir. Sözleşmenin bayram öncesi bitirilmesi, AKP hükümetinin, kamu emekçilerinde gelişebilecek tepkileri eritme ve bayram süresince bu tepkileri çaresiz bir kabullenişe dönüştürme niyetiyle davrandığını ortaya koymaktadır. Bu durum, hükümetin, Haziran Direnişi sonrası yaşadığı panik ve korkuyu ortaya koyması bakımından anlamlıdır. KESK ve Kamu-Sen'in bypass edilmesinin de, hiç değilse görüşme sürecinin kısa tutulması açısından hükümetin bu niyetiyle örtüştüğü söylenebilir.

*Ne var ki, bu aynı tablo, KESK ve Kamu-Sen'in kamu emekçilerini harekete geçirebilecek bir konumdan uzak bulunduğunun hükümet tarafından iyi algılandığına da işaret etmektedir." **(agy.)***

*"2014-2015 Toplu İş Sözleşmeleri Memur-Sen'in ihanetçi kimliğini, KESK'in (ve bağlı sendikaların) ise bürokratik-reformist sendikal çizgisinin iflasını tescillemiştir. Kuşkusuz bu iflas yeni bir durum değil. Bu toplu sözleşme sürecinin ayırt edici yanı, KESK'e hakim icazetçi çizginin iflasını tescillemiş olması değil (ki bu, kaçıncı tescil?), bu tescillemenin "kör gözün" görebileceği kadar açık biçimde gerçekleşmiş olmasıdır. Öyle ki, mevcut çizginin tabandaki dayanağını oluşturan ve reformist solun etrafında kümelenmiş kadrolar dahi süreçten duydukları rahatsızlığı daha yüksek sesle dile getirir olmuştur. Zaten, değil kamu emekçilerinin geniş kitlesi, hakim çizginin dayandığı sendikal gruplar içerisinde yer alan kadrolar dahi, düne kadar tabandan gelen tepkilere kulak tıkayan KESK'in çağrılarına benzer şekilde yanıt vermiş ve kulak tıkamıştır. Kuşkusuz kadrolarda yaşanan 'umursamazlık' bir olumluluğa değil, icazetçi-bürokratik-reformist çizginin yarattığı tahribatın boyutlarına işaret etmesi bakımından önem taşımaktadır." **(agy.)***

Bu aynı değerlendirme içerisinde bütçe dönemini hedefleyen bir çalışmanın örgütlenmesinin gerekliliğine de vurgu yapılmıştı:

"Memur-Sen'in imzaladığı satış sözleşmesinin programlı bir mücadele ile yırtılması, Memur-Sen'in etkili bir teşhirini de içeren "satış sözleşmesini tanımıyoruz" eksenli bir kampanyanın örgütlenmesi bugün önemli bir ihtiyaç olarak durmaktadır. KESK ve bağlı sendikalar toplu sözleşme sonrası bırakalım bir mücadele programı ortaya koymayı, Memur-Sen'in etkili bir teşhirine dahi yönelmemiş, ikide bir yapılan açıklamaların ötesine geçen bir tutum geliştirilmemiştir. Her ne kadar sefalet artışlarını öngören toplu sözleşme imzalanmış olsa da, kamu emekçilerinin yakıcı talepleri orta yerde duruyor. Her türlü ek ve yan ödemenin emekli keseneğine dahil edilmesinden iş güvencesine, insanca bir ücret ve ücret adaleti talebinden geçmiş kayıpların giderilmesi talebine kadar bir dizi talep ile kamu

*emekçilerini harekete geçirmek ve önümüzdeki bütçe dönemini bir mücadele sürecine dönüştürmek bugünün güncel görevleri olarak durmaktadır. 'Yaz dönemi'nden şikayet edenlere 'kış'ın geldiğini hatırlatmak ise öncü kamu emekçilerine düşmektedir." **(agy.)***

Ne var ki, KESK ve bağlı sendikalar bütçe dönemi öncesini güçlü bir teşhir çalışmasına konu etmek ve programlı bir mücadele ile emekçileri bütçe dönemine hazırlamak yerine "sessiz sedasız" geçirmişlerdir. Çıkartılan birkaç bildirinin ötesinde bir çalışma yürütülmemiş, BES'in bütçe dönemi eylemlerini ve Eğitim-Sen'in 23 Kasım Ankara eylemini bir yana bırakırsak, neredeyse tümüyle sessiz geçirilen bir dönemin ardından 19 Aralık grevi ilan edilmiştir. Bütçe dönemi Kasım ayında başlamasına rağmen, KESK erken bir tarihte bölge toplantıları gerçekleştirip bir mücadele programı ortaya koymak yerine bir günlük uyarı grevi ilan ederek süreci geçiştirme yolunu tutmuştur.

19 Aralık grevi öncesi yapmış olduğumuz değerlendirmede *"Tüm bu tablo 19 Aralık grevinin zorluklarını göstermesi bakımından önemli olsa da, sorun, 19 Aralık'ın örgütlenmesinin zorluklarından ibaret değildir. Aslolan 19 Aralık sonrasında nasıl bir süreç örüleceğidir. Kamu emekçileri hareketinin içinde bulunduğu -daha doğrusu bizzat KESK'in çizgisi ile içine sürüklendiği- bugünkü tablo, 19 Aralık'ın hemen bir gün sonrasına bir grev daha örgütlemeyi neredeyse olanaksız kılıyor. Bu nedenle 19 Aralık grevini uzun soluklu bir mücadele programının bir parçası olarak ele almak ve devamında, grevin talepleri doğrultusunda ayları bulan ve fiili kazanımı hedefleyen bir program oluşturmak büyük önem taşıyor." **('Grev, soluklu bir mücadelenin parçası olarak değerlendirilmelidir', Sosyalist Kamu Emekçileri broşürü, Aralık 2013, İşçi Bülteni Özel Sayı: 1074)*** denilmektedir.

C- İşkolu eylemleri, gözaltı terörü ve reformist çizginin sonuçları

KESK'in son üç yıllık dönemde işkolu eylemleri karşısındaki tutumu da önceki dönemleri aratmamıştır. 21 Aralık 2011 tarihinde gerçekleştirilen "uyarı grevi"ne, kamu emekçileri önemli oranda katılım göstermiş ve onbinler alanlara çıkmıştı. 21 Aralık grevi, KESK'in grev kararı almasından çok, SES'in de içerisinde yer aldığı çeşitli sağlık örgütlerinin aldığı grev kararının yaygınlaştırılması niteliğindeydi. Bu ilgili dönem 2012 yılını kapsayan toplu görüşmelerin 4688 sayılı yasada yapılacak değişiklikler sonrasına ertelendiği, grev hakkı içermeyen yasa değişikliklerinin gündemde olduğu, bir gecede çıkartılan Kanun Hükmünde Kararnameler ile sağlık hizmetlerinin tasfiyesine dönük adımların atıldığı, performans sisteminin dayatıldığı, "eşit ücret" söylemi ile eşitsizliğin artırıldığı ve kamu emekçilerinin gelir kayıplarına uğradığı bir dönemdi. Kısacası kamu emekçilerinde önemli bir tepkinin geliştiği bir döneme denk düşüyordu 21 Aralık grevi. Ne var ki KESK, yüz binlerin sahiplendiği grev sonrasında her zamanki tutumuyla günübirlik tepkilerin ötesine geçen bir mücadele programı ortaya koymamış, kamu emekçilerinde biriken tepkinin örgütlü ve birleşik bir mücadeleye yöneltilmesi yönünde bir tutum geliştirmemişti. Bu aynı dönem sağlık emekçilerinin yanı sıra büro işkolunda da 666 sayılı KHK karşısında tepkilerin büyüdüğü bir dönemdi.

Büro ve sağlık işkollarında özellikle metropol illerde yaygın eylemler gerçekleştirilmiş, farklı günlerde binlerce büro ve sağlık emekçisi Taksim'de kitlesel

yürüyüşler örgütlemişti. Bu dönem tabanda gelişen tepkilerin örgütlü bir mücadelenin konusu haline getirilmek yerine, bizzat sendikalara hakim anlayışlar tarafından eritildiği bir dönem olmuştur. Örneğin BES, 666 sayılı KHK nedeniyle tabanda gelişen yoğun mücadele dinamiklerine ve grev beklentilerine rağmen 21 Aralık sonrasında bu beklentilere yanıt vermemiş, tepki ve mücadele dinamikleri geri çekildikten sonra şubelerin genel kurul süreçlerini yaşadığı bir dönemde *(Maliye Bakanlığı bünyesindeki vergi dairelerinde sınırlı olmak üzere)* 22 Şubat 2012 tarihine grev kararı almıştır. Gerek işkollarına dönük sendikaların geliştirdiği mücadele çizgisinin ve gerekse de KESK bütünlüğünde geliştirilen mücadele çizgisinin ortak özelliği, taban dinamiklerini geliştiren değil eriten, programsız, günübirlik ve kazanıma yönelen bir bakış açısından uzak "protestocu" bir tarza sahip olmasıdır.

Dönem içerisinde öne çıkan eylemlerden biri de Eğitim-Sen'in "kademeli ve 4+4+4 eğitim sistemi"ne karşı 28-29 Mart 2012 tarihli iki günlük grev kararı ve merkezi eylemi olmuştur. 4688 değişikliklerinin de sonuna yaklaşıldığı bu dönemde KESK, 28-29 Mart grev çağrısını genelleştirmek yerine onu Ankara merkezli bir kadro eylemine dönüştüren bir çağrıya yönelmiş, Eğitim-Sen de "grev" çağrısının altını boşaltırcasına "sevk, vizite vb." biçimler önererek grevi özünde merkezi bir alan eylemine dönüştürmüştür. Hizmet üretimini durdurmaya dönük bir yönelim geliştirilmemiş olsa da, 28-29 Mart'ta azgın polis şiddeti ve eğitim emekçilerinin bu şiddet karşısında gösterdiği direnç kamu emekçilerinde önemli bir tepkinin gelişmesine yol açmıştır. Ancak yine KESK bu atmosferden yararlanıp işkollarının bütününü kucaklayan bir tutum geliştirme yolunu tutmamış, KESK'e bağlı sendikalar da gerici eğitim sistemi dayatmaları karşısında tutumsuz kalmıştır. Sağlık alanının tasfiyesi ve 4+4+4 gerici eğitim sistemine karşı mücadele yine bu alanda örgütlü emekçilerin ve sendikaların sırtına yıkılmış ve bu sendikalar yalnız bırakılmıştır. Benzer bir durum hemen her dönemde tüm işkollarında yaşanmış, 2013 yılında büro, sağlık, haberleşme, ulaşım vb. işkollarında yapılan grevlerde de aynı tablo yaşanmıştır.

Geride bırakılan üç yıllık dönem KESK'e dönük gözaltı ve tutuklama terörünün ardı ardına yaşandığı bir dönem olmuştur. AKP iktidarının kamuda tasfiye politikalarına tutuklama terörü eşlik etmiş, KESK ve bağlı sendikaların gözaltı ve tutuklama terörü karşısında gösterdiği tutum basın açıklamaları ve mahkeme önlerinde yapılan eylemlerin ötesine geçmemiştir. Oysa KESK'e yönelen baskı ve tutuklamalar özünde kamu emekçilerine dönük saldırıların bir parçası olmasına rağmen, tutuklama terörü karşısında kamu emekçilerinin mücadeleye sevk edilmesi yönünde hiçbir tutum geliştirilmemiştir. İşyerlerini eksen alan ve kamu emekçilerinde sahiplenmeyi geliştirecek hiçbir kampanya örgütlenmemiş, merkezi noktalarda yapılan basın açıklamaları ve mahkeme önü eylemleri dışında öncü kadroların ötesine geçen bir mücadele çizgisi geliştirilmemiş, denebilir ki tutuklama terörünü kamu emekçilerine dönük bir çalışmanın parçası yapmaktan özenle kaçınılmıştır.

Özetle son üç yıllık dönemde reformist-icazetçi çizginin sonuçları işyeri örgütlülüklerinin alabildiğine zayıflaması, KESK ve sendikalar ile kamu emekçileri arasındaki bağın "sırat köprüsü" kadar incelmesi, kamu emekçilerinin KESK'e duyduğu güvenin daha da zayıflaması, kamu emekçileri hareketinin kötürümleştirilmesi olmuştur. 19 Aralık grevi ile bu gerçeklik, pratikte bir kez daha sınanmıştır.

D- "Çözüm" aldatmacası, "barış" çizgisi ve KESK

Son üç yıllık döneme siyasal cephede damga vuran olgulardan bir diğeri ise AKP iktidarının Kürt hareketini tasfiye amacıyla gündeme getirdiği "açılım" projelerinin, "çözüm" adı altında boyutlandırılması oldu. ABD emperyalizminin ve onunla göbekten bağlı AKP iktidarının bölgesel çıkarları üzerinden gündemleştirdiği "çözüm" aldatmacasını, reformist Kürt hareketi ise "barış" süreci olarak tanımladı. Solun büyük bir bölümünün de "barış" çizgisine boylu boyunca yedeklendiği bu dönem yaşanan gelişmeler, özünde bu çizginin çözüm üretmek şöyle dursun, Kürt emekçilerinin "anayasalcı" hayallerle oyalanmasına hizmet ettiğini tüm açıklığıyla ortaya koydu. Haziran Direnişi karşısında gösterilen tutum kaynağını tam da düzen içi çözüm arayışının bir yansıması olan bu çizgiden alıyordu. Kapitalist düzen içerisinde sınırlı reformların ötesinde Kürt sorununda gerçek bir çözüm sağlanamayacağı, düzen ile girilen ilişkilerin bu sorunu çözmek bir yana onu daha karmaşık ve çözümsüz bir rotaya sokacağı açıktır. Sermayenin sınıf iktidarının bugünkü temsilcisi olan AKP iktidarı, bir yandan Kürt halkını oyalarken, öte yandan da sınıfsal tercihlerine uygun olarak dinsel gericiliği beslemekte ve Barzani gibi işbirlikçilerle kurduğu ilişkileri geliştirerek sermayenin sınıf iktidarını pekiştirmeyi, böylece Kürt hareketini de ehlileştirmeyi ve etkisizleştirmeyi amaçlamaktadır. Bugün Kürt hareketinin temsilcileri AKP'yi bir "özel savaş hükümeti" olarak nitelendirebiliyorlarsa, bu tümüyle bu gerçekliğin artık yadsınamaz biçimde su yüzüne çıkmış olması nedeniyledir.

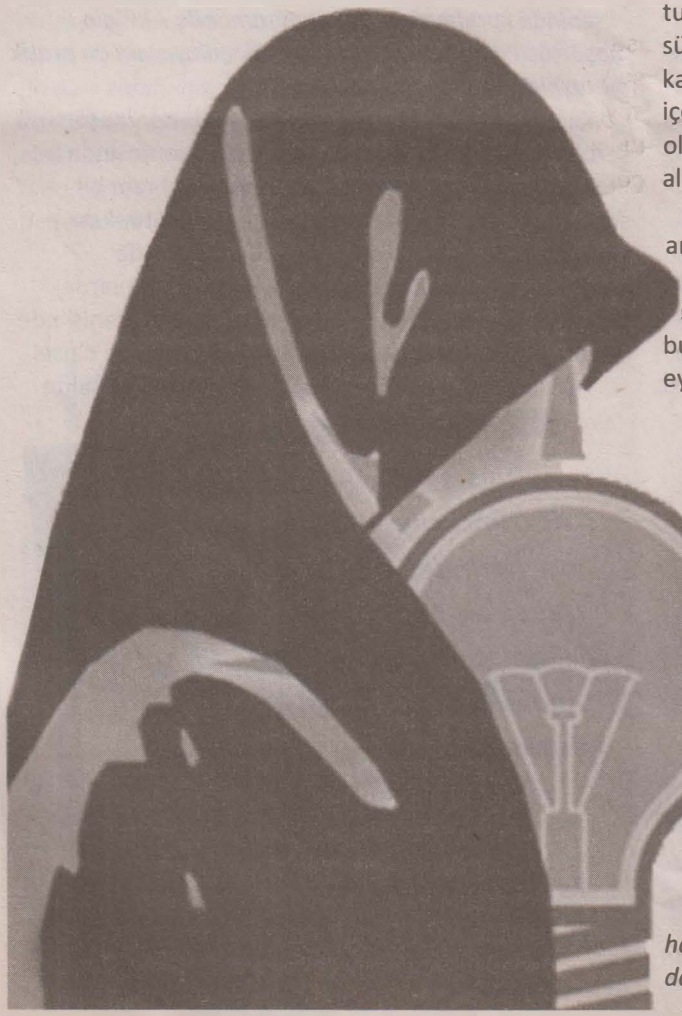
Burada bu vesileyle bir konuya daha açıklık getirmekte yarar var. Sendikalarımızda, "barış" çizgisini doğru bulmayan ve bunu "düzen içi" bir çözüm arayışı olarak niteleyen devrimci kesimler, "savaşın sürmesini" istemekle ve "akan kanın durmasını" istememekle suçlanmışlar, bu türden suçlamaları yapanlar bu söylemleri "barış" çizgisinin duygusal zemini olarak kullanmışlardır. Oysa söz konusu edilen "kısır ve çözümsüz" çatışmanın sürdürülmesi değildir. Bu yanıyla bakıldığında denilebilir ki, çatışmalı ortamının bir ölçüde hafiflemesi bile toplumdaki şovenist histerinin etkisinin kırılmasında rol oynamış, sosyal mücadelelerin gelişmesine uygun bir atmosfer yaratmış ve Haziran direnişi de bu atmosferde şekillenmiştir. Sorun "kısır ve çözümsüz" çatışmanın sürdürülmesi değil, "barış" çizgisinin işçi ve emekçilerle sosyal bir kaynaşma ve devrimci bir mücadele çizgisinde buluşma yönünde değil, düzenle girilen ilişkiler temelinde bir stratejiyi içermesindedir. Bu ikincisi, sorunu çözmek bir yana, onu sürüdürmekten ve daha da çözümsüz bir hale sokmaktan, çözümsüzlüğün derinleşmesi ölçüsünde de etnik milliyetçiliğin ve şovenist histerinin yeniden canlanmasından başka bir sonuç üretmeyecektir.

Kürt sorunu gerçek ve kalıcı çözümünü ancak Türkiye işçi sınıfı ve emekçileriyle sosyal-sınıfsal mücadele zemininde buluşarak, tüm milliyetlerden işçi sınıfının devrimci iktidar mücadelesi içerisinde bulabilir. Kürt sorunu kadar, diğer etnik ve mezhepsel sorunların çözümü de ancak işçi sınıfının devrimci iktidarı altında gerçekleşebilir. Kürt emekçilerinin yapması gereken kaderini tüm milliyetlerden Türkiye işçi sınıfı ve emekçileriyle birleştirmek, Türk sermaye sınıfı ve onun iktidarıyla olduğu kadar Kürt burjuvazisi ile de yollarını

ayırmak olmalıdır. Bu, ulusal her türlü baskının ortadan kaldırılmasının, "ayrılma" hakkının güvenceye alınması da dahil, ulusların eşit, özgür ve gönüllü birliğinin sağlanabilmesinin, zahmetli ama yegane yoludur.

Bu dönemde KESK içerisinde, Akil İnsanlar Komisyonu'nda KESK Genel Başkanı Lami Özgen'in yer alması tartışma konusu olmuştur. Öyle ki, ulusalcı kimi çevreler Özgen'in komisyonda yer almasını bahane ederek KESK'i yıpratmaya, kimi yerlerde ise istifalara yönelmişlerdir. Bu dönemde TC'nin resmi tarih teziyle aynı yerde buluşan Sendikal Birlik grubu yapmış olduğu açıklama ile Lami Özgen'in Akil İnsanlar Komisyonu'na katılmasını ve katılma şeklini, kendisi için bir fırsata dönüştürme çabası içerisine girmiş, *"ya komisyondan çekil ya da konfederasyon başkanlığından istifa et"* çağrısı yapmıştır. Ne var ki, tepkiler ulusalcı çevrelerle sınırlı kalmamış, "barış" çizgisini boylu boyunca destekleyen kimi reformist gruplar tarafından da tartışma konusu edilmiştir.

Kuşkusuz Lami Özgen'in bu komisyona katılmasını ve KESK içerisinde tartışılmadan bu yönde bir tercihte bulunmasını doğru bulmuyoruz. Ancak "barış" çizgisini boylu boyunca destekleyenlerin, bu çizginin doğal sonucu olan bir durumu tartışma konusu etmesini manidar buluyoruz. Türkiye sol hareketi, eğer Kürt halkının eşitlik ve özgürlük mücadelesine katkı sunacaksa, bir yandan AKP'nin "çözüm" politikasının gerçek niyetlerini ortaya koymaya ve "barış" çizgisinin yanlışlığını anlatmaya çalışması, ama öte yandan da onyıllardır devlet eliyle yürütülen asimilasyoncu politikaların emekçilerde yarattığı şoven önyargıları kırma yönünde çaba harcaması ve Kürt halkının demokratik taleplerini birer mücadele konusu haline getirmesi gerekir.

E- "Başörtüsü" sorunu, dinsel gericiliğe karşı mücadele, kılık kıyafet yönetmeliği ve KESK

Geçtiğimiz dönem içerisinde KESK'in "sınıfta kaldığı" konulardan bir diğeri de "kılık kıyafet yönetmeliği ve başörtüsü" sorunu olmuştur. "Başörtüsü" konusunda resmi açıklamalara yansımamış olsa da ikili bir tutum gelişmiş, bu ikili tutum en nihayetinde KESK'i ve Eğitim-Sen dışındaki sendikaları tutumsuzluğa sürüklemiştir. KESK'i tutumsuzluğa sürükleyen bakış açılarından ilki "dinsel sembollere karşıtlık" temelinde özünde "başörtüsü" karşıtlığını içeren ve "laiklik" savunusunu buradan kuran tutum olurken, ikincisi ise başörtüsünü bir "özgürlük" olarak algılayan tutum olmuştur.

Memur-Sen'in "kılık kıyafet serbestliği" söylemi arkasına gizlediği "başörtüsüne özgürlük" kampanyaları düzenlediği dönemde Eğitim-Sen ve KESK "dinsel sembollere karşıtlık" üzerinden bir çizgi belirlemiş, bunun pratikteki karşılığı ise Eğitim-Sen'in "eşofmanlı eylem"i olmuştur. AKP'nin sahte "demokrasi paketi"nden ise "başörtüsü serbestliği" çıkmış ve ilgili dönemde yayınladığımız bir değerlendirmede şunları söylemiştik:

"İşçi ve emekçilerin dinsel inançlarını, iktidar gücü olmanın manivelası olarak değerlendiren AKP iktidarı, 12 yıllık iktidar dönemi boyunca sürüngürdüğü "başörtüsü" meselesini nihayet bir sonuca bağlamış görünüyor. Kemalist rejimin dinsel gericiliğin hizmetine sunduğu başörtüsü yasakları, böylece ortadan kaldırılmış olmakla kalmıyor, AKP iktidarının 28 Şubatçılarla girmiş olduğu dalaşta, rövanşı almış olmasının gücünü de yansıtıyor. Başörtüsü sorunu, rejimin iç iktidar dalaşının bir ürünü olarak, "inanç özgürlüğü" kavramının sınırlarını aşan siyasal bir sorun haline gelmiş, "laik/anti-laik" eksenli burjuvazinin iç dalaşının sembollerinden biri olmuştu. Bugün bu hamle

ile AKP iktidarı, hem zaferini (!) teyit etmiş, hem de önümüzdeki seçim dönemlerine dönük güçlü bir yatırım yapmış oluyor." ***('Başörtüsü, dinsel gericilik ve sosyalist tutum-Alper SUAT', Sosyalist Kamu Emekçileri broşürü, Ekim 2013, İşçi Bülteni Özel Sayı:1046)***

"Başörtüsü meselesini 'özgürlük' sorunu olarak tartışan AKP'nin, sahte demokratikleşme paketinde göstermelik düzenlemeleri bir yana bırakırsak, beklendiği gibi 'inanç özgürlüğü'ne dönük hiçbir düzenlemesi bulunmuyor. Aleviler'in talepleri görmezden gelinirken, Kürt sorunu gibi diğer temel sorunlarda da göstermelik adımların ötesine geçen düzenlemeler yer almıyor. Kısacası AKP'nin 'özgürlük' algısı iktidarını pekiştirme niyet ve tutumundan ötesine geçmiyor. Bu ise AKP'nin başörtüsü sorununu 'inanç özgürlüğü' çerçevesinde değil, dinsel gericiliğin siyasal amaçlarıyla örtüşen bir noktadan ele aldığını gösteriyor. Zorunlu din dersleri, Diyanet İşleri Başkanlığı, Alevi mezhebinin yok sayılması vb. yerli yerinde duruyor. Kuşkusuz AKP'nin zorunlu din derslerini kaldırması, devlet eliyle din eğitimi verilmesine son verilmesi gibi adımları atmayacağı, sadece AKP'nin değil, burjuvazinin sahte 'laik' kesimlerinin dahi buna yanaşamayacağı ve din gibi toplumu uyuşturmada kullanılan temel bir araçtan vazgeçemeyecekleri biliniyor." ***(agy.)***

"KESK'in Memur-Sen'in "kılık-kıyafet serbestliği" arkasına gizlediği "başörtüsüne özgürlük" kampanyası karşısında yapması gereken, "başörtüsü" üzerinden emekçilerin ayrışmasına hizmet edecek bir tutum geliştirmek değil, eksiksiz bir laikliği, kılık-kıyafet serbestliğini, din ve inanç özgürlüğünü savunmak, pratikte de buna uygun bir mücadele biçimi geliştirmek olmalıdır. Aksi bir durumda emekçileri parçalayan bir algının içerisine düşülür ki, KESK'in yaptığı tam da budur." ***(agy.)***

"Kuşkusuz dinsel gericiliğe karşı mücadele devrimci sınıf mücadelesinin temel görevlerinden biridir ve sol-sosyalist hareket bir an olsun bu mücadeleden geri duramaz. Ne var ki, temel sorun dinsel gericiliğe karşı mücadelede izlenecek çizgi ile ilgilidir. Bu mücadelede sol hareket ve KESK, düzenin iç iktidar dalaşının bir parçası olarak gündeme gelmiş bir mesele üzerinden, kitlelerin düzen güçleri arkasında yedeklenmesi sonucunu doğuracak bir tutumdan özenle kaçınmak zorundadır. Kılık-kıyafet meselesi gündeme geldiğinde "başörtüsü karşıtlığı"nı eksen alan bir çizgi, gerisin geri emekçi kitlelerin bu dar eksende kutuplaşmasına hizmet edecektir. Sınıf mücadelesinin katı gerçekleri içerisinde bir mücadeleye atılmadan emekçi kitlelerin dinsel yargı ve inançlarından beslenen başörtüsü tutsaklığının biçimsel olarak belirlenen yasaklarla aşılamayacağı, tam tersine bu türden yasakların gericiliği besleyip kışkırtan ve emekçileri de böylece dinsel-mezhepsel bölünmeye iten bir silaha döndüğü açıktır." ***(agy.)***

"Gerçek bir laiklik inanç özgürlüğü dışında düşünülemeyeceği gibi, kılık-kıyafet serbestliği de "dinsel sembollerin yasaklanması" gibi bir bakışla savunulamaz. Devlet tarafından dinsel sembollerin kullanılması ile emekçilerin inançlarının gereği olarak gördükleri yaşam tarzı arasında ayrım yapamayan bir algılayış, inanç sisteminin etkisi altındaki geniş yığınların düzen içi iktidar dalaşında dinsel gericiliğe sığınmasını kolaylaştırır. Başörtüsü yasağının gerisindeki sınıfsal ilişkileri görmekten ve teşhir etmekten uzak olan bu anlayışın, emekçi kitlelerin dinsel gericiliğin etkisinden sıyrılması yönünde de hiçbir olumlu katkısı olmayacaktır.

İnanç özgürlüğü ve laiklik kavramları devletin din ile bağlarının tümüyle kopartılması, somut planda ise Diyanet İşleri ve zorunlu din derslerinin kaldırılması, din temelli eğitim veren kurumların devletle ilişkisinin kopartılması vb. gibi güncel talepleri içermek zorundadır. Bunun gündemdeki başörtüsü tartışmalarıyla ilişkisi ise kılık-kıyafet yönetmeliklerinin tümüyle kaldırılarak tam bir serbestlik tanınması ekseninde kurulmalıdır. Bu aynı zamanda AKP'nin 'başörtüsü' ile sınırlı sahte özgürlük anlayışının da pratik bir teşhirini sağlayacaktır." ***(agy.)***

Kılık kıyafet yönetmeliğinin değiştirilerek "başörtüsü serbestliği" getiren sınırlı düzenlemeler sonrasında ise KESK ve bağlı sendikalar (Eğitim-Sen hariç) tam bir suskunluğa bürünmüştür. Dinsel gericiliğin toplum yaşamının tüm alanlarına kaba müdahalelerde bulunduğu, bu kaba müdahalelerin geniş yığınlarda tepkilere yol açtığı ve bu tepkilerin Haziran Direnişi'nde önemli bir yer tuttuğu bir dönemde, AKP'nin ve dinsel gericiliğin din istismarcılığını ve sahte

Dinsel gericiliğe karşı mücadele devrimci sınıf mücadelesinin temel görevlerinden biridir ve sol-sosyalist hareket bir an olsun bu mücadeleden geri duramaz. Bu mücadelede sol hareket ve KESK, düzenin iç iktidar dalaşının bir parçası olarak gündeme gelmiş bir mesele üzerinden, kitlelerin düzen güçleri arkasında yedeklenmesi sonucunu doğuracak bir tutumdan özenle kaçınmak zorundadır.

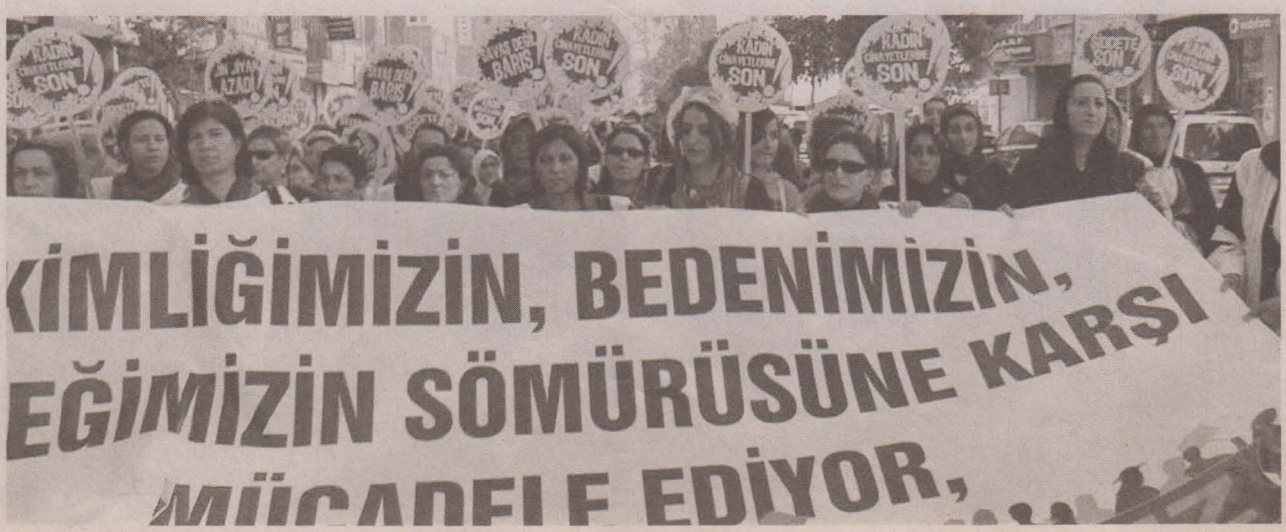
özgürlükçülüğünü teşhir edebilmenin önemli bir olanağı da böylece tüketilmiş oldu. "Başörtüsü karşıtlığı" ve başörtüsünü özgürlük olarak gören iki yanlış düşüncenin bunda önemli bir yer tuttuğunu söylemek ise bir gerçeği ifade etmek olacaktır. Oysa yapılması gereken "başörtüsü karşıtlığı ya da savunuculuğu" üzerinden değil, tam bir kılık kıyafet serbestliği ve inanç özgürlüğü ekseninde AKP'nin toplum yaşamına dönük kaba müdahalelerini de teşhir eden bir noktadan tutum geliştirmek olmalıydı. Eğitim-Sen'in çağrısıyla pasif bir biçimde bugün de devam eden süresiz "özgür giyim kuşam" eylemi büyütülmeli, "özgür yaşam istiyoruz" başlığı altında inanç özgürlüğü ve kılık kıyafet serbestliği talepleriyle yaygınlaştırılmalıydı. KESK ve bağlı sendikalar bu yönde yapmış olduğumuz çağrıları da görmezden gelmiştir. 1 Kasım tarihinde yapmış olduğumuz çağrıda şu ifadelere yer vermiştik:

"Eğitim-Sen ve KESK başta olmak üzere, bağlı sendikalar, sendika şubeleri ve öncü kamu emekçileri 'özgür kıyafet' eylemini sahiplenmekle yükümlüdürler. Bütçe döneminden de yararlanarak eylemi, kamu emekçilerinin güncel talepleriyle birleştirerek büyüten bir süreç olarak örgütlemek için harekete geçmelidirler. Bu aynı zamanda, AKP'nin sahte özgürlükçülüğünün ve kamu emekçilerini yok sayan tutumunun teşhir edilmesinin, emekçilerin sınıfsal talepler etrafında buluşturulmasının da olanağı olarak değerlendirilmelidir." ***(Kızıl Bayrak, Sayı: 2013/43)***

F- Kadın sorunu ve KESK

Kadın sorunu, KESK'e hakim anlayışların özünden ve sınıfsal ilişkilerden kopardıkları konulardan biri olagelmiştir. Kadın sorununu feminist bir bakış açısıyla yorumlayanlar, kadın emekçilerin mücadelesini cinsiyet mücadelesi derekesine düşürmüşler ve sınıfsal zemininden koparmışlardır. KESK'e hakim feminist anlayışlar erkek emekçiyi, emekçi kadınların mücadelesinin bir parçası olarak görmedikleri gibi kadın emekçiyi de "emekçi" kimliğinden kopartarak salt bir "kadın" olarak görmektedirler. Böylece yalnızca erkek emekçileri kadın sorunu konusunda duyarsızlaştırmakla kalmamakta, kadın emekçiyi de en yakın müttefikinden mahrum bıraktığı ölçüde sendikal-sınıfsal mücadelede ileri çıkmasının koşullarını ortadan kaldırmaktadırlar. Bu feminist anlayışlar 8 Mart'a yüklenen "emekçi" ibaresinden dahi rahatsız olmakta, 8 Mart'larda kadın emekçilere "hizmet üretmeme" çağrıları yapmaktadırlar. Bu çağrılara ise bir avuç kadro dışında uyan olmamakta, 8 Mart, kamu emekçilerinin sınıfsal taleplerini, kadınların cinsiyet eşitsizliği ve erkek egemenliğine karşı talepleriyle birleştiren bir noktadan sınıfsal bir mücadele günü olarak görülmemekte, "kadın dayanışma günü"ne indirgenmektedir.

"Bir emek örgütü olan KESK'te de, KESK'e hakim siyasal anlayışların evrimi ile birlikte, emekçi kadın mücadelesi kadın mücadelesine, kadın-erkek kamu emekçilerinin birleşik mücadelesi yerini 'kadınların örgütlü mücadelesi'ne bırakmıştır. Bu evrim, kadın kamu emekçilerinin bir sınıfın parçası olarak örgütlü mücadeleye daha ileriden katılma çabasını, kadın emekçilerin cinsiyet eşitsizliğine ve erkek egemenliğine karşı mücadele zeminine daraltmıştır. Kadın kamu emekçilerinin sorunlarının bir kısmını ifade eden cins eşitsizliği temelindeki mücadelenin yönü de, sistemin temellerine değil, erkeğe doğru çevrilmektedir. Böylelikle kadın emekçilerin bilinçleri bulandırılmakta, kadın kamu emekçilerinin vermesi gereken mücadele salt cinsiyet temelli sorunlarına sıkıştırılmakta, aynı zamanda kadın-erkek kamu emekçilerinin birleşik mücadelesi zedelenmektedir." ***('Kadın sorunu, KESK ve***

feminizm', Kızıl Bayrak, Sayı 2013/05)

*"KESK kadın örgütlenmesi (Kadın Meclisi, Kadın Sekreterlikleri ve Kadın Komisyonları) kadın mücadelesini diğer tüm mücadele alanlarından koparark kendi içine hapsetmektedir. Kadın emekçileri ilgilendiren sorunlar ve talepler, KESK'in örgütlülüğünün dışında ele alındığı gibi, kadın emekçilerin ufku da salt kadın olmaktan kaynaklı sorunlara daraltılmaktadır." **(agy.)***

G- Kökleşen sendikal bürokrasi

KESK'te ve bağlı sendikalarda, icazetçi-reformist çizginin yıllar içerisinde kökleştirdiği bir başka olgu ise sendikal bürokrasi olmuştur. Sendikal bürokrasi yalnızca sendikalarda değil, sendikal grupların kendi içinde de yerleşik bir durum kazanmıştır. "İki senden üç benden" aritmetiğine dayanan yönetim pazarlıkları tam da bu eksene oturmaktadır. Sendikalardaki ilişkiler çeşitli gruplar arasındaki ilişkiler olarak algılanmakta, sendikaların kadro ve öncü üyelerinin "nesne" durumuna düşürüldüğü süreçler yaşatılmaktadır. Kendi grupsal varlığını kamu emekçileri hareketinin ve sınıf mücadelesinin ihtiyaçları dışında gören ve delegeleri birer "sayı" olarak algılayan bu anlayışların, sendikalarımızı kökleşmiş bir bürokrasiye boğmuş olmaları da işin doğası gereğidir. Bürokratik bakış açısının doğal sonucu ise genel kurulların dahi grupların temsilcileri arasında yürütülen ilişkilerle şekillendirilmesi olmaktadır. Oysa genel kurullar bir sendikanın en yetkili karar organıdır. Genel kurulları sendikaların organları dışında tartışan ve kadroları bu sürecin "eklentisi" durumuna düşüren bürokratik bakış açısı, gündelik sendikal çalışmada ise karar organlarının da işletilememesi sonucunu doğurmaktadır.

*"Sendikalarımızda bürokratik işleyiş tarzı, bir yandan karar alma süreçlerini zorlaştırmakta, öte yandan da alınan kararların hayat bulmasında sınırlayıcı bir rol oynamaktadır. Sendikalarımızın gerçek birer mücadele örgütü olarak yeniden inşa edilmesinin en önemli ayağını, emekçinin işyerlerinden başlayarak karar alma süreçlerine etkin katılımının sağlanması oluşturmaktadır. Bu kapsamda sendikal bürokrasiyi sınırlandıracak tedbirler alınmalı, sendikalarımız bürokratik yapı ve işleyişten arındırılmalıdır. Sendikalarda karar alma süreçleri kadar, örgütlenme, basın yayın, eğitim gibi faaliyet alanları da sendika yöneticilerine bırakılan alanlar olmaktan çıkartılmalıdır." **("KESK'te Genel Kurullar Süreci ve Sosyalist Kamu Emekçileri'nin Temel Mücadele İlkeleri" broşürü, Kasım 2010)***

İCAZETÇİ-BÜROKRATİK ÇİZGİYİ AŞMAK İÇİN TABAN İNİSİYATİFLERİNİ YARATALIM

Son üç yıllık dönem kamu emekçileri hareketi açısından kaybedilen bir dönem olmuştur ve denilebilir ki KESK, hemen her gündemde "sınıfta" kalmıştır. KESK'e hakim anlayışların izledikleri icazetçi-bürokratik çizgi, kamu emekçileri hareketini güçten düşürmekte, kamu emekçilerinin KESK'e duyduğu güvensizliğin büyümesine, kadroların mücadeleye olan inancının ve işyeri örgütlülüklerinin zayıflamasına neden olmaktadır. Kamu emekçilerini ısrarlı ve soluklu bir mücadele programı etrafında talepleri doğrultusunda örgütlemekten uzak, hak alıcı ve fiili-meşru mücadeleyi esas alan bir çizgiye dayanmayan bu icazetçi-bürokratik çizgi aşılmadıkça, kamu

emekçileri hareketinin gerilemesi ve KESK'in kitle bağlarının zayıflaması engellenemez.

Sosyalist Kamu Emekçileri olarak, icazetçi-bürokratik çizgi ve yapılanmanın aşılması için aşağıda ortaya konulan asgari ilke ve hedefler çerçevesinde, sendika şubelerinden başlamak üzere taban inisiyatiflerinin yaratılmasını, bu ilke ve hedeflerin her türlü ittifak ilişkisinin temel ekseni olması yönünde mücadele edilmesini zorunlu görüyoruz.

a- Genel Kurullar sürecinin işleyişi

V Şube genel kurulu tartışmaları, işyerleri, şube temsilci kurulları ve geniş üye toplantılarında yapılan açık tartışmalar üzerinden yürütülmeli, gruplar arasındaki ilişkiler temelinde "iki senden üç benden" pazarlıklarına dayalı işleyişe son verilmelidir.

V Şube genel kurulu tartışmalarının esasını mücadele çizgi ve programı ile sendikaların yapısal sorunları oluşturmalı, yönetim kurulu ve üst kurul delegeliklerinin belirlenmesi bu tartışmalarda ortaya çıkan irade üzerinden, açık üye toplantılarında şekillendirilmelidir.

V Sendika merkez genel kurulları da benzer bir işleyişle gerçekleştirilmeli, merkez genel kurul öncesinde şubelerde tartışmalar örgütlenmeli, merkez genel kurul tartışmalarının ana ekseni mücadele programının ana hatlarının belirlenmesi ve işleyiş sorunları olmalıdır.

V KESK genel kurulu öncesinde mücadele çizgisi-programı ve işleyiş sorunlarının tartışıldığı en az bir gün süren bölge toplantıları örgütlenmelidir.

b- Mücadele çizgisi ve programının ana hatları

V Hak alıcı bir nitelik taşımayan, günübirlik ve protestocu eylem ve mücadele anlayışı terk edilmeli, hak almaya odaklı ve grev eksenine oturan bir eylem çizgisi izlenmeli, diğer tüm eylem biçimleri bu eksende ele alınmalıdır.

V Uzlaşmacı-icazetçi çizgi terk edilmeli, sınıfsal bir perspektifle geniş emekçi yığınların gücünü açığa çıkartacak fiili-meşru mücadele çizgisi esas alınmalıdır.

V Sendikalarımızın örgütlü olduğu işyerlerinde taşeron, sözleşmeli, geçici vb. adlar altında çalışan işçi ve emekçiler sendikalarımızda örgütlenmeli, ortak örgütlenme eksen alınmalıdır.

V Genel kurullar sonrasında ve her yıl geniş katılımlı bölge toplantıları gerçekleştirilerek "program kurultayları" örgütlenmeli, programsız ve stratejik hedeflerden yoksun mücadele alışkanlıkları aşılmalıdır.

V Talepleri propaganda etmekle sınırlı ve onları toplu sözleşme pazarlığının konusu olarak gören anlayış terk edilmeli, kamu emekçilerini talepleri doğrultusunda örgütleyen ve toplu sözleşme dönemlerini de temel taleplerin kazanılması yönünde fiili mücadelenin olanağına çeviren bir bakış açısı geliştirilmelidir.

V Kamu emekçilerinin örgütlenmesini bölen, düzenin emekçiler içerisindeki örgütlenmesi olarak rol oynayan gerici sendikalar kesintisiz bir biçimde teşhir edilmeli, gerici sendikaların kamu emekçileri üzerindeki etkisinin kırılması yönünde istikrarlı bir çaba içerisine girilmelidir.

V 8 Mart "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanmalı, emekçileri cinsiyet temelinde ayrıştıran ve emekçi kadınları da "emekçi" kimliğinden koparan

feminist algı terk edilmeli, kadının ulusal, sınıfsal ve cinsel sömürüsüne karşı tüm emekçilerin ortak mücadelesini eksen alan sınıfsal bir bakış geliştirilmelidir. 8 Mart, bir kısmı erkek emekçilerin de talebi olan "kreş, doğum izni" gibi sınıfsal talepler ile kadınların kadın kimliğinden ileri gelen cinsiyet temelli talepleri doğrultusunda, kadın ve erkek emekçilerinin mücadele birliğini eksen alan bir mücadele günü olarak ele alınmalıdır.

√ Kürt halkının "eşitlik, ana dilinde eğitim" gibi demokratik talepleri sahiplenilmeli, emekçilerin mücadele birliğini zedeleyen şoven önyargıların kırılması için kesintisiz bir çaba içerisinde olunmalıdır.

c- Bürokratizmin aşılması için yapısal değişikliklerin ana hatları

√ KESK Genel Kurulu'ndan seçilen 50 kişi ile sendika genel başkanları ve KESK MYK üyelerinden oluşan, örgütsel olarak işlevsiz ve bürokratizmin tabanının genişletilmesinden başka bir şey olmayan KESK Genel Meclisi, üye sayılarına orantılı olarak sendikaların temsiline dayalı biçimde yeniden yapılandırılmalıdır. Bağlı sendikalardan KESK Genel Meclisi'ne katılacak üyeler, ilgili sendikaların merkezi temsilci kurullarında (ya da merkez genel kurullarında) belirlenmeli ve bu kişiler, sendika ile KESK Genel Meclisi arasındaki ilişkinin örgütsel nitelik kazanması için bağlı oldukları sendikaların Merkez Temsilci Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulu toplantılarına katılmakla görevli kılınmalıdırlar. KESK Genel Meclisi üye sayısının belirlenmesinde "kalabalık" olması değil, sendikaların temsiline dayanması ve işlevselliği esas alınmalıdır.

√ Bölge toplantıları, sendikaların şubelerinin üye sayılarına orantılı olarak şube temsilci kurullarından seçilen üyelerden oluşan ve azami üç aylık periyotlarla toplanan KESK Bölge Meclisleri olarak örgütsel bir forma kavuşturulmalı, KESK'in örgütsel hukukunda yeri olmayan şubeler platformu yapılanmaları bu bölge meclislerinin içerisinde tanımlanmalı, bu meclislerin KESK Genel Meclisi ile ilişkileri yürütmeler arasında doğrudan kurulmalıdır. KESK Bölge Meclisleri'ne katılan üyeler bağlı oldukları şubelerin temsilci kurulları ve yürütme kurullarına katılmakla görevli kılınmalıdırlar.

√ Eğitim-Sen tüzüğünde yapılan değişiklikle oluşturulan Eğitim-Sen Genel Meclisi, şubelerden seçilen üyelerden oluşan merkezi temsilci kuruluna dönüştürülmelidir.

√ Sendikalarda merkezi temsilci kurulları, şubelerde ise şube temsilci kurulları genel kurul sonrası en yetkili karar organları olarak tanımlanmalı, mevcut yönetim kurulları bu kurulların yürütmesine dönüştürülmeli, "görüş ve rapor sunma" biçiminde danışma organı niteliğindeki işleyişe son verilerek "karar önergeleri" esası hayata geçirilmelidir.

√ Bir sendikanın en yetkili organı olan genel kurulların daha kısa aralıklarla toplanması sağlanmalı ve genel kurul süreleri iki yıla düşürülmelidir.

√ Hakim anlayışlar "başkanlık" rekabetini "temsil krizi" olarak tanımlamakta ve bu krizin aşılmasına hayati bir önem yüklemektedirler. Bunun için kimileri tarafından "eş başkanlık" sistemi getirilmesi önerilmektedir. Bu, kolektif işleyen bir sendika için yapay bir krizdir ve kalıcı çözümü "başkan" sayısını artırmak değil, "genel başkan ve şube başkanı" nitelemelerini tümüyle kaldırarak, yalnızca yürütme kurulu toplantılarının koordine edilmesinde ve yönetiminde yetkili olmak üzere "yürütme kurulu başkanı" tanımlaması getirmek, tüm yürütme kurulu üyelerinin sendikayı eşit düzeyde temsilini sağlamaktır. Bunun için sekreterliklere dayalı yapılanma tümüyle kaldırılmalı, yürütme kurulu üyeleri eşit düzeyde sendikayı temsil ile yetkili kılınmalıdır. Sendikaların ve KESK'in yürütmesi, ihtiyaçlara bağlı olarak iş bölümü esasına göre kolektif olarak işletilmelidir.

√ İşyerinde üyelerin katılımı ile işyeri üye meclisleri oluşturulmalı, bu meclislerin tüzükte belirlenecek periyotlarla toplanması hüküm altına alınmalı ve işyeri temsilci kurulları üye meclislerinin işletilmesinden sorumlu tutulmalıdır.

√ Şube genel kurulları tüm üyelerin katılımıyla doğrudan seçim yöntemi ile yapılmalı, delegelik sistemi kaldırılmalıdır.

√ Her düzeyde yürütme kurulu üyelerinin sayısı artırılmalı, profesyonellik sendikaların merkez yürütme kurulları ile sınırlı olmak üzere en fazla üç üye ile sınırlandırılmalıdır.

√ Sendikalarda çalışan işçilerin temel ücretlerinin en düşük devlet memuru ücretinin altında olamayacağı tüzük hükmü haline getirilmelidir.

Sosyalist Kamu Emekçileri olarak, bir kısmı tüzük değişikliklerini gerektiren ve yukarıda ana hatları çizilmiş ilkeler ve mücadele çizgisi etrafında bir irade birliği sağlanması için, tüm öncü kamu emekçileri ve grupları taban inisiyatiflerini yaratmaya çağırıyor, icazetçi-bürokratik çizginin ve dolayısıyla sendikalarımızda yaşanan mevcut gerileme ve tıkanmanın ancak ilkesel ve programatik temellerde irade birliğinin sağlanması ile aşılabileceğine inanıyoruz. Bu inançla, her türlü ilkesiz, delege ve yönetim pazarlıklarına dayalı ilişkilerden uzak duracağımızı ilan ediyor, tüm kamu emekçilerini bu çabaya destek vermeye çağırıyoruz.

İşçi Bülteni Özel Sayı: 1079 * Fiyatı: 25 Kr * Ocak 2014 * Sahibi ve S. Yazı İşleri Md.: Tayfun Altıntaş
* Yayın Türü: Yerel süreli, siyasi, ayda bir, Türkçe * EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti. * Millet Cd. Sultan Cami Sk. No 2 / 9 Fatih/İstanbul
* Tel/Fax: 0 (212) 621 74 52 * Baskı: Özdemir Mat Davutpaşa Cad Güven Sanayi sit C Blok No: 242 Topkapı İstanbul * 577 54 92